אמר רב הונא א בדוקין שבעין ואליבא דר' עקיבא דאמר אם עלו לא ירדו איתמר דאמר ר' עקיבא דאי עבד לכתחלה מי אמר אמר רב פפא הכא במאי עסקינן כגון שעלו על גבי כבש אי הכי אפי' בעינייהו אלא טעמיה דר' אליעזר מיעט רחמנא [1]מום בם א] הוא דלא ירצו הא ע"י תערובת ירצו ורבנן מום בם הוא דלא ירצו הא עבר מום ב] ירצו ור' אליעזר מבם בהם ורבנן בם בהם לא דרשי אי הכי רואה הא רחמנא אכשריה לדבריהם קאמר להו לדידי רחמנא אכשריה לדידכו אודו לי מיהא בשר בעלת מום כעצים דמי מידי דהוה אבשר חטאת ורבנן הכא מאיסי התם לא מאיסי: **מתני'** ג אברין באברין ג] בעלי מומין ר"א אומר ג אם קרב ראש אחד מהן יקרבו כל הראשין כרעים של אחד מהן יקרבו כל הכרעים וחכ"א א אפי' קרבו כלם חוץ מאחד מהן יצא לבית השריפה: **גמ'** אמר ר"א ד לא הכשיר ר"א אלא שנים שנים אבל אחד אחד לא מתיב ר' ירמיה ד] וחכ"א אפי' קרבו כולן חוץ מאחד מהן יצא לבית השריפה אמר לו ר' ה] ירמיה בר תחליפא ה אסברה לך מאי אחד זוג אחד: **מתני'** ו דם ב שנתערב במים אם יש בו מראית דם כשר נתערב ביין רואין אותו כאילו הוא מים נתערב בדם בהמה או בדם החיה רואין אותו כאילו הוא מים

לר' אליעזר לא קרב ו] אלא אם כן קרב אחד מהן קודם שנמלך דלאו כי האי תנא: **כגון שעלו על הכבש.** וכיון דלר"ע לא ירדו מן המזבח הני מעלן לכתחלה מכבש למזבח דקי"ל לקמן (דף פו.) כשם שהמזבח מקדש כך הכבש מקדש: **אפי' בעינייהו.** שלא נתערבו בתמימים אם עלו בעלי מומין לכבש לר"ע יקרבו: **בם.** משמע כשהן בפני עצמן: **מידי דהוי אבשר חטאת.** דמודיתו לי דאם נתערב באיברי עולה יקרב לשם עצים כדאמרן ז]: **מתני' איברים.** של עולות הרבה באיברי עולת בעלת מום אם קרב [א' מהם] תלינן איסורא ביה: **יצא לבית השרפה.** דלא תלינן איסורא בקריבין כבר: **גמ'** (לא נחלקו כו'): **אלא שנים שנים.** זוג זוג יקריבם דאיכא למימר מיגו דהאי לאו דאיסורא הוא דהאי ח] נמי לאו איסורא הוא ואיסורא אזיל ליה בההוא דקרב קודם שנמלך אבל אחד אחד דליכא מיגו לא: **חוץ מאחד מהן כו'.** מכלל דלרבי אליעזר קרב: **זוג אחד.** שני ראשים: **מתני' שנתערב ביין.** שהוא אדום ואין מראה ט] ניכר בו: **רואין אותו יין כאילו הוא מים.** ואומדין אם היה דם שנתערב כאן ניכר במים הללו כשר לזריקה: **בדם הבהמה.** של חולין: **רואין אותו.** של חולין כאילו הוא מים ואומדין אותו אם היה דם הזבח ניכר כשר ואע"פ שהחולין רבין עליו: י] **אין דם מבטל דם.** דמין במינו לא בטיל ואפי' טיפה לתוך כלי גדול כשר לזריקה: **נתערב בדם**

הכא בדוקין שבעין ואליבא דר"ע דאמר אם עלו לא ירדו. מילתיה דר"ע בפ' המזבח מקדש (לקמן דף פד.) דתנן ר"ע מכשיר בבעלי מומין ואמר ר' יוחנן בגמ' לא הכשיר ר"ע אלא בדוקין שבעין הואיל וכשרין בעופות דלא פסל בעופות אלא מחוסר אבר כדדרשינן בת"כ ח) ובפ"ק דקדושין (דף כד:) יכול נקטעה רגלה ונשברה גפה ת"ל אמאי לא חשיב נמי ניב שפתים דאמר פ' הניזקין (גיטין דף נו.) דשדא מומא בניב שפתים אתרא דלדידן הוי מומא ולדידהו לא הוי מומא דלא פסול לבני נח אלא מחוסר אבר ושמא בעוף לא שייך ניב שפתים י] מיהו אכתי קשה דאיכא כמה מומין דלא פסלי ואמאי נקיט דוקין שבעין וכן בגיטין הוה מצי למישדי מומא במקום אחר ט): **אי הכי אפי' בעינייהו נמי.** תימה דליסני לדבריהם קאמר להו כדמסיק לבסוף: **הא עבר מום ירצו.** אע"ג דדרשינן בבכורות (דף לז.) בכלל ופרט דמום עובר מרלה יא] מום עובר דמוקדשין איצטריך דה"א כיון דנדחה שוב אינו נראה יב]: ורבנן בם בהם לא דרשי. משמע דלא דרשינן מיניה תרתי אפי' יג] ר"א לא דריש אלא מדכתיב בהם ולא כתיב בם ותימה דבפ' שני שעירי (יומא דף סד.) דריש רבי יוחנן מבהם ג' דרשות הני הוא דכי עבר מומם ירצו הא שאר דחויין הואיל ונדחו ידחו ועוד דריש בם הוא דלא ירצו הא עבר מומן ירצו ועוד בם הוא דלא ירצו הא ע"י תערובת ירצו ושמא משום דכתיב נמי בם דמייתר ובם ובהם שניהם מיותרין ודרשינן לרבי יוחנן חדא דרשא מבם ותרתי מבהם ולרב דרשינן תרתי חדא מבם וחדא מבהם אבל בם בהם לא דריש וכולה סוגיא התם בין לרב בין לר' יוחנן אליבא דר"א ואין לחוש בכך דהכי נמי לעיל (דף עו:) ובפ' בתרא דמנחות (דף קו:) כר"א אי נמי אפי' כרבנן דבין ר"א ובין רבנן דמתני' אית להו דע"י תערובת ירצו והכי פירושו התם בעינייהו הוא דלא ירצו הא ע"י תערובת ירצו דתנן איברים שנתערבו כו' ומשמע מתוך המשנה דמודו רבנן דהנהו דקרבו יד] ועלו למערכה יקרבנו דלא ירדו שמעינן מינה דאית להו הך דרשא אלא לכתחלה אסרי מדרבנן דאי לית להו הוה להו למיסר אפי' טו] אותם שעלו ירדו כיון דלא בטלי אי לאו משום דשריא תערובת דאורייתא טז] דכיון דלאחמור רבנן דלא ליבטלו משום דדרכו למנות אית יז] לן למישרי ע"י ביטול ברוב בדיעבד משום דעלו יח] והא דקאמר הכא ורבנן בם בהם לא דרשי ולא בעי למימר דרבנן נמי אית להו הך דרשא אלא דלכתחלה אסרי להקריב מדרבנן כי תנאי דמתני' משום דמשמע ליה דלא יקרבו לרבנן מדאורייתא כמו דלא יקרבו דרובע ונרבע דרישא דברייתא דאפי' בדיעבד ירדו השתא יט] א"ש דרב ור' יוחנן לא שבקו רבנן ואמרי כר"א ותדע מדמייתי התם מלתא דרבנן דלאי אליבא דר' אליעזר קאמרי לא הוה ליה לאיתויי מלתייהו דרבנן ואע"ג דרבנן דברייתא לא דרשי הכי מתני' עיקר והא דדריש התם מבם כ] בהם טעמא דר' יוחנן ומתרי בם דריש עבר מומם וע"י תערובת והכא דריש מבם כא] תערובת ועבר מומם מבם בהם ואייתר להם בם דבתרא לכדר' יוחנן כדפרישית לא קשה מידי דלא איכפת ליה להש"ס רק שיוכל לעשות ג' דרשות ולא חש להזכיר דרשא דר' יוחנן אלא הפשוטה יותר וזה אין לפרש דאיברי בעלי מומין בתמימים לא בטלי מן התורה דמאיזה טעם לא בטלו אי משום דאין עולין מבטלין זה את זה הא בעלי מומין לא עולין נינהו ועוד דאפי' עולין נראה דלרבנן מדאורייתא מבטלין זה את זה בדבר שאינו מתערב * כמו מין במינו לר' יהודה שאינו כב] מתערב דלא הוי כדם וסולת בטל מדאורייתא י): **אודו לי מיהת בשר בעל מום כעצים דמי.** אע"ג דר"א גופיה לא חייש להאי טעמא מדמצריך קרא מ"מ תיקשי להו לרבנן והכי אורחיה דהש"ס כדפירשתי בריש פירקין י): **בדם בהמה או בדם חיה רואין אותו כאילו הוא מים.** וא"ת דם בהמה וחיה היכי זריק להו למזבח נהי דאמר רואין כאילו הוא מים ולא מבטל דם אחר מ"מ מים גמורין לא הוי ולא בטל ממנו שם חולין ואפי' למ"ד (נזיר דף כט.) חולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא היינו שחיטתן אבל להעלותן לגבי המזבח נראה דאסור וי"ל כיון דדם כשר מעורב בו ואין עיקר זריקתן לשם הפסול אלא לשם הכשר שרי אע"ג דבאיברים לא אמר רואין לשם עצים ומיהו בלאו הכי אתי שפיר דבנזיר פ' ואני (שם) משמע דלמ"ד לאו דאורייתא אפי' העלאה נמי שרי גבי מדיר בנו בנזיר למ"ד לחנכו במצות דמביא כג] חטאת העוף דקא סבר חולין בעזרה לאו דאורייתא ושמא סבר לה כר"א דשרי לשם עצים ולשם מים ואפשר דאפי' רבנן מודו דלא אסרי לשם עצים ולשם מים אלא במידי דהקרבה כגון איברי חטאת ואיברי עולה וכן ניתנין למעלה שנתערבו בניתנין למטה ומתן אחת במתן ארבע אבל חולין גמורין שרו לכ"ע לשם עצים ולשם מים וכן נתערב בדם פסול כד] ובדם התמצית וכן מוכיח כה] לקמן (דף עט:) מדלחיק עלה בגמ' במאי פליגי בגוזרין גזירה במקדש ולא קאמר דפליגי ברואה אני כדפליגי בסיפא ולקמן מפרש כו] (ד"ה במאי): **רואין אותו כאילו הוא מים.** הקשה ה"ר שמואל מוורדוס הא דאמרי' בהקומץ רבה (מנחות דף כג.) ולקח מדם הפר ומדם השעיר הדבר ידוע שדם הפר מרובה מדם השעיר סברי רבנן כז] מכאן לעולין שאין מבטלין זה את זה היכי דריש ליה מיניה הא כח] דלא בטיל היינו משום דאפי' הוי מים היה בו מראית דם וי"ל דפעמים שהוא כל כך רבה דאי הוי דם הפר מים משתנה מראית דם השעיר עד שנעשה דיהה ופסול דאם יש בו מראית דם דקתני היינו מראית דם גמור ולא חזותא בעלמא ועוד י"ל אי לאו משום דאין עולין (אין) מבטלין זה את זה לרבנן או מין במינו לר' יהודה כשמערה טיפה ראשונה הוי ליה בטל ונדחה ומיהו קשה דאיפכא ה"ל למידק דהא אמרי' ביומא (דף נג:) שעירה דם הפר בדם השעיר ודם שנתערב במים אמר בגמ' לא שנו אלא שנפל מים לתוך דם אבל דם לתוך מים ראשון ראשון בטל הלכך האי דם פר היה לו להתבטל ראשון ראשון בדם השעיר ואפי' מאן דלית ליה ראשון ראשון בטל בפ' בתרא דע"ז (דף עג.) הכא מודה משום דה"ל נראה ונדחה וי"ל דלא אמר ראשון ראשון בטל כשמערה בשפע הרבה יחד כמו שמחלק בע"ז (גז"ש) בין חבית דנפיש עמודיה לצרצור קטן דלא נפיש עמודיה אפי' למאן דאית ליה ראשון ראשון בטל בחבית ביותר מפי חבית היה מודה דלא בטיל ועוד מי לא עסקינן שמערה דם הפר שבכלי זה ודם השעיר שבכלי זה משניהם יחד תוך כלי שלישי:

עין משפט נר מצוה

מד א מיי' פ"ו מהל' פסולי המוקדשין הלכה כח:

מה ב מיי' פ"ג שם הלכה כב:

תורה אור השלם

1. וּמִיַּד בֶּן נֵכָר לֹא תַקְרִיבוּ אֶת לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל אֵלֶּה כִּי מָשְׁחָתָם בָּהֶם מוּם בָּם לֹא יֵרָצוּ לָכֶם: ויקרא כב, כה

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הא וכו' כמו מין במינו לר"י. ע' לעיל דף עג ע"א תוס' ד"ה ר"י [ע' מנחות דף כב ע"ב תוס' ד"ה מכאן לעולין וכו']:

מוסף רש"י

בדוקין שבעין. דוקין, טיילא בלע"ז, לשון (ויקרא כא) או דק, כמו (ישעיה מ) הנוטה כדוק (לעיל לה:). דהוי מום עובר ואינו ניכר (מנחות עט.). **ועוד** דכשרים בעופות שאין בהם חסרון אבר (שם מכ"י). **או:** ולהכי לא ירדו דאין מומן ניכר כל כך, דהכי תנן בפרק המזבח מקדש [לקמן פד.] ר' עקיבא מכשיר בבעלי מומין, כלומר דאם עלו לא ירדו, ואמר ר' יוחנן בגמ' (פה:) לא הכשיר ר"ע אלא בדוקין שבעין הואיל וכשרים בעופות והוא שקדם הקדישן את מומן, ל"א דוקין שיש לו מום בעפעפים ולהכי קרי לעפעפים דוק, [דעפעפים] על העין כרקיע, דהכי אמרינן בספרי אגודות העין דומה לעולם קטן, העפעפים כנגד הרקיע והתחתון כנגד הארץ והלבן שמקיף את העין כנגד ים אוקיינוס שסובב את העולם והשחור שבו שהוא עגול דומה לגלגל חמה (בכורות טז.) **אברין באברין בעלי מומין.** איברים של עולה תמימה שנתערבו בהן איברי בעלת מום אחת: **אם קרב ראש אחד מהן.** קודם שהרגישו בדבר: **יקרבו כל הראשין.** ותולין האיסור באותו שקרב כבר ותלינן לקולא, דהואיל ונתערבו אין כאן ספק איסור דאורייתא למיזל לחומרא, דלא הזהירה תורה עליהן אלא כשהן בעצמן, שנאמר בהם כי משחתם בהם מום בם, כי איתנהו בעינייהו (יומא סד.): **לא הכשיר ר"א אלא שנים שנים.** לא התיר ר"א להקריב את הנותרים אלא שנים שנים, דודאי חד מנייהו דהיתירא, שהרי לא נתערב בהם אלא בעל מום אחד, ובכל חד אמרינן מדחבריה לאו דאיסורא, איהו נמי לאו דאיסורא הוא והשוה דאיסורא אזל ליה בהקרבה ראשונה שקרב אחד מהן, אבל אחד ואחד לא יקריבו הראשים דבכל חד מספקינן דלמא דאיסורא הוא, דליכא למימר מיגו (לעיל עד.) **דם.** דקדשים **רואין אותו כאילו הוא מים.** ואם היה מים והיה מראית הדם ניכר ביניהם כשר (מנחות כב.). אם יש בכשר כדי להיות בהן מראית דם כשר ואם לאו פסול (פסחים סה:) **או בדם החיה.** ממש, דסתמא חולין:

שיטה מקובצת

הא ע"י תערובת ירצו. נראה דלא איצטריך אלא בתערובות חד בחד או תרי בתרי דלא נתבטל ברוב, דאי מיירי בחד בתרי לא איצטריך קרא לריבויי לומר דמרלה ואין בו איסור אלא מדרבנן דמדאורייתא חד בתרי בטל ומידי דרבנן לא איצטריך קרא לומר דמרלה: **ור"א מבם בהם.** פ"א מום בם בהם כתיב דכתיב כי משחתם בהם מום בם כלומר והוי תרי מיעוטי (גליון): **בם בהם לא דרשי.** וא"ת ואמאי לא דרשי והלא בהם מיותר דבלא בהם כתיב בם דכתיב כי משחתם בהם מום בם והרי מבם דרשו דאם עבר מומם ירצו ומבהם מה ידרשו, וי"ל דרבנן דרשי בהם כדר' יוחנן דאמר בפ' שני שעירים (יומא סד.) בם הוא דאינו נדחה הא שאר דחויין הואיל ונדחו ידחו. וא"ת ור"א מנ"ל הא, וי"ל מדמצי למכתב במקום בהם בם וכתב בהם ש"מ תרתי. אבל רבנן בם בהם לא דרשי כדקאמר הכא, וכן מוכח סוגיא התם. וא"ת ולר"א דמתני' אמאי איצטריך לומר במתני' אם קירב ראשו כו' תיפוק ליה דאפי' לא קירב יקרבו כיון דנתערבו מהאי קרא דדרשינן הא ע"י תערובת ירצו. וכ"ת דתנא דמתני' לית ליה האי סברא, הא ליכא למימר הכי דע"כ אית ליה כדמוכח בפ' שני שעירים דהתם רב פליג עליה דר' יוחנן ואמר דאף שאר דחויין ירצו וגם דריש דע"י תערובת ירצו כר"א ומייתי התם ר"א דמתני', וי"ל דודאי מן התורה ע"י תערובת יקרבו אפי' לא קירב ראש אחד מהם, מיהו מדרבנן אסור אם לא קירב ראש אחד מהם. וא"ת מ"מ רב מנ"ל דר"א דמתני' דריש בם דמייתי מיניה ראיה, דלמא כל עיקר טעמא דר"א משום דקירב ראש אחד מהן בלי שום פסוק. וי"ל דא"כ מאי איריא דנקט במתני' בעלי מומין אפי' רובע ונרבע נמי אלא ש"מ דוקא בעלי מומין משום דכתיב בם אבל רובע ונרבע מודה דלא יקרבו. ולפי מה דפי' דאיצטריך טעמא דקירב להפקיע איסורא דרבנן כדפי' לעיל ניחא דמייתי (דף עד.) מלתא [דרב בטבעת] דע"ז דנפל ליס הגדול אחד מהן דהותרו כולן וקאמר רב דאמר כר"א דאמר אם קירב ראש כו' וכי היכי דר"א מתיר השאר כי קירב אחד מהן ה"נ גבי טבעת, וקשה דמאי מייתי דלמא הא דשרי משום דגלי קרא דכתיב בם גבי בעלי מומין והתם ליכא קרא גבי טבעות, אבל השתא ניחא דהכא מדאורייתא מותר מחמת קרא בלא קירב ראש של אחד מהם וקירב ראש צריך להתיר איסור דרבנן דוקא, וכן טבעות איסור דאורייתא ליכא דבטל ברוב אע"ג דאיכא חשיבות, ונפל אחד ליס צריך להפקיע איסורא דרבנן. וא"ת ורב דמייתי התם ראיה מר"א וכי עביד רבנן, ושבקיה רבנן, שהרי רבנן פליגי עליה במתני' ובברייתא ואמרי דיצא לבית השריפה אלמא לא דרשי בם לומר דע"י תערובת ירצו, וי"ל דגם רבנן דרשי בם לומר דיקרבו מן התורה ונפקא מינה דאם עלו לא ירדו. מיהו מדרבנן אסור להעלותו ואינו מותר אפי' כי קירב ראש אחד מהן ומוריד לרבנן דבהא (פליג לר"א) [פליגי על ר"א]. ותדע דהכי הוא מדאמרי רבנן במתני' אפי' קרבו כולם חוץ מאחד מהן יצא לבית השריפה ולא קאמרי דאם עלו (לא) ירדו אלמא ש"מ דדרשי בם לומר דאם יעלו לא ירדו, דאי לא דרשי א"כ הוי [illegible] וליכא למימר דטעמא דמתני' דאם עלו לא ירדו לרבנן משום דמיירי בחד בתרי דבטל מדאורייתא ולפיכך לא ירדו, אבל חד בחד תרד דלא דרשי בם לומר דע"י תערובת ירצו, שהרי איברים חשיבי משום מנין לרבי יהודה דאמר (לעיל דף עב:) כל שדרכו למנות שנינו או משום עשוי להתכבד ולא בטיל. וא"כ הוי להו למימר דידהו אפי' בתרי. ואע"ג דחשיבות מנין וכיבוד הוי מדרבנן, מ"מ במידי דחשיב אמרו רבנן דלא בטיל והוי חד בתרי כחד בחד כיון דמדרבנן לא בטיל הוה להו למימר דאם עלו ירדו כדאמרי' לעיל בריש פירקין (דף עג:) דאמר רבא השתא דאמרי רבנן לא נקריב אי מקריב לא [illegible] למימר דידהו אי לא דרשי בם, אלא ש"מ דגם רבנן דרשי בם לומר דאם עלו לא ירדו. וא"ת א"כ התם יביא ראיה מרבנן, וי"ל משום (דלר"א) [דר"א] דרשה יותר בהדיא. מיהו בלאו הכי [ניחא] דהא מייתי התם כולה מתני' גם דברי רבנן ומדרבנן נמי מייתי. וא"ת והא משמע [illegible] הא עבר מומם ירצו. וי"ל דלאו היינו רבנן דמתני' אלא היינו רבנן דברייתא דאפי' אם עלו ירדו דומיא דלא יקרבו דגבי רובע ונרבע וא"כ ע"כ לית להו דרשה להתיר תערובת (מהדר"פ): **רואין אותו כאילו הוא מים** וא"ת כו' וי"ל [illegible] מדם הפר ומדם השעיר דעולין לא מבטלין זה את זה ואין לדחות משום רואין כי הכא משום דמ"מ כשמערה טיפה ראשונה הוי ליה בטל ונדחה: **תוד"ה הבא.** (בסה"ד) למישדי מומא במקום אחר. עי' מס' בכורות דף ל"ז ע"א [בגליון ר"פ על אלו מומין (ב"ש)]:

מסורת הש"ס

א) [בכורות טז.], ב) יומא סד. ע"ש, ג) [לעיל עד.] ע' ירוש' תרומות פ"ה ה"א ועי' בפ"מ ה"ב, ד) [דלעיל עד. לקמן פ.], ה) [לקמן פ.] ובעי' ר"ה כב: קידושין עו:, ו) מנחות כב. חולין פז:, ז) שייך לעמ' שאח"ז. ח) אמור פרש' ז ה"ב, ט) [ועי' לעיל לה: ד"ה אלא בדוקין כו' אי נמי], י) וע"ל בתו' עג. ד"ה ר"י, דיבם גם לר"י בטל, כ) [ועי' תו' לעיל עב. ד"ה וליבטלו ותו' עירובין לה. ד"ה אי, חולין נו. ד"ה מ"ע]

שינויי נוסחאות

א] בם מום בם הוא כו' (*ש"מ): ב] מומם (*ש"מ): ג] נ"א באברי (*ש"מ). ביומא סד. איברין תמימין באיברין כו': ד] ע' בהגר"א יו"ד סי' ק"י סק"ט בגי' הרמב"ם, וע"ע מ"ש ותיבת הקדש: ה] ל"ל ר' יעקב לר' ירמיה (כתה"י ושמכ"י): ו] קרבי (ש"מ): ז] כדאמרן לעיל לא נחלקו כו' כל"ל והס"ד (ב"ש וצ"ק): ח] ל"ל דהאי (ש"מ): ט] ל"ל מראה הדם (באה"מ וכ"ה ברש"י בחולין פז:): י] שפתים שאין להם אלא חרטום (ב"ש כ"ב וג'), ובשמכ"י ונד"ו הועתק שלא במקומו: יא] ע' במפרשים מה שהקשו בזה. ובתו"ק מוחק תיבת מרצה וגריס לאו מום הוא: יב] כאן הס"ד ואח"כ ד"ה ורבנן (שמכ"י צ"ק ופ"ם): יג] נ"ל ואפי' (ב"ש): יד] נ"א דקרבו יקרבו ולא ירדו שמעינן כו' (ד"ו): טו] הנה מדברי התוס' ישנים יומא סד ע"א נראה שלא ספק כי נפל חסרון תיבות גדול בתוס' שלנו מחמת טעות הדומות שדלגו המעתיקים מתיבת אפילו לתיבת אפילו שלאחריה. והנוסח הנכון הוא כך, אפילו בדיעבד אם נתערבו אחד באחד, והואיל וכן נראה כי נתערב נמי אבר אחד של בעל מום ברוב איברים תמימין היה לנו לאסור בדיעבד אפילו אותם שעלו דירדו כו'. ועי' במפרשים כאן שנתחבטו הרבה בגיר' התוס' וכוונתם. ולפי נוסח הנ"ל מבוארים דבריהם היטב, וע' בשיח יצחק לתו' יומא שם. [בש"מ והגרי"ב תיקנו למימר במקום למיסר. ולהנ"ל הוא לנ"ל]: טז] מדאורייתא (תו' שם): יז] נ"ל ליה. וכ"ה בד"ו ובתו' יומא שם, וכן גי' ל"ק. [ובגליון הובא נ"א לית לן למיסר]: יח] בתו' יומא שם מסיים אבל כי קילי כולי האי דשרי מן התורה בלא ביטול סברא הוא למישרי בדיעבד משום דעלו אפי' מדרבנן. ע"כ. ועע"ש בדבריהם בהמשך: יט] והשתא (ש"מ): כ] נ"ל מה' דבהם (ש"מ, צ"ק ופ"מ): כא] נ"ל מה' דבהם תערובת ועבר מומם מבם דבהם ואייתר להם בם בתרא כו' (ש"מ). ונ"ל גריס והכא דריש מבם תערובת ועבר מומם מה' דבהם כו'. וכן גי' מהר"ש. ועע"ש פ"מ: כב] נ"ל כשאינו (באה"מ): כג] נ"ל דמביא קרבן דקא סבר כל"ל (צ"ק): כד] פסולין (ד"ו): כה] מוכח (ד"ו ש"מ): כו] נ"ל אפרש (באה"מ): כז] שם איתא רבנן סברי (הגר"ב): כח] נ"ל דילמא הא (ש"מ): כט] כצ"ל יקרב שלמים ולשם עצים: ל] דיבור זה מהש"מ, ובכתה"י ליתא: לא] כ"ה בכתה"י וכ"ש ומ"כ. ובש"מ איתא ההוא לאיסורא:

נוסחאות רש"י כת"י

כגון שעלו על גבי הכבש. וכיון דקיימא לן אליבא דרבי עקיבא דאם עלו לא ירדו יעלם לכתחילה מכבש למזבח דקיימא לן (לקמן פו.) כשם שהמזבח מקדש כך הכבש מקדש: **אפילו בעינייהו נמי.** שלא נתערבו בתמימים אם עלו בעלי מומין לכבש לר' עקיבא יעלו למזבח: **בם.** משמע כשהן בפני עצמן: **מידי דהוי אבשר חטאת.** דמודיתו לי דאם נתערב בבשר עולה יקרב כט] לשם עצים וכדאמרן לעיל לא נחלקו על איברי חטאת כו': **מתניתין.** ל] **איברים.** של עולות הרבה באיברי עולת בעלת מום: **אם קרב הראש של אחד מהן.** לאחר שנתערב בהן בעל מום בא כהן שאינו יודע בתערובתן והקריב אחד מן הראשים יקרבו כל הראשים כולן לכתחילה דתלינן איסורא בההוא דקרב והנך כולהו כשירים נינהו: **גמרא. אלא שנים שנים.** זוג זוג יקריבם דודאי איכא חד בהאי זוגא דהיתרא הוא וניתנה הקרבה זו ליקרב משום ההוא דהיתר ואי משום ההוא [לא] איכא למיתלייה באותו שקרב תחילה קודם שנמלך: **אבל אחד אחד לא.** שמא לא ניתנה הקרבה זו ליקרב דילמא האי לאיסורא הוא: **מתניתין. נתערב ביין.** שהוא אדום: **רואין אותו יין כאילו הוא מים.** ואם היה ניכר באותן המים כשר: **בדם הבהמה.** של חולין: **רואין אותו.** דם של חולין כאילו הוא מים ואם היה מראה אדמימות של דם הכשר ניכר בהן כשר ואע"פ שדם הפסול מרובה עליו הרבה כדאמר בגמ' דהיכא דליכא חזותא אזלינן לענין ביטולו בתר חזותא: